

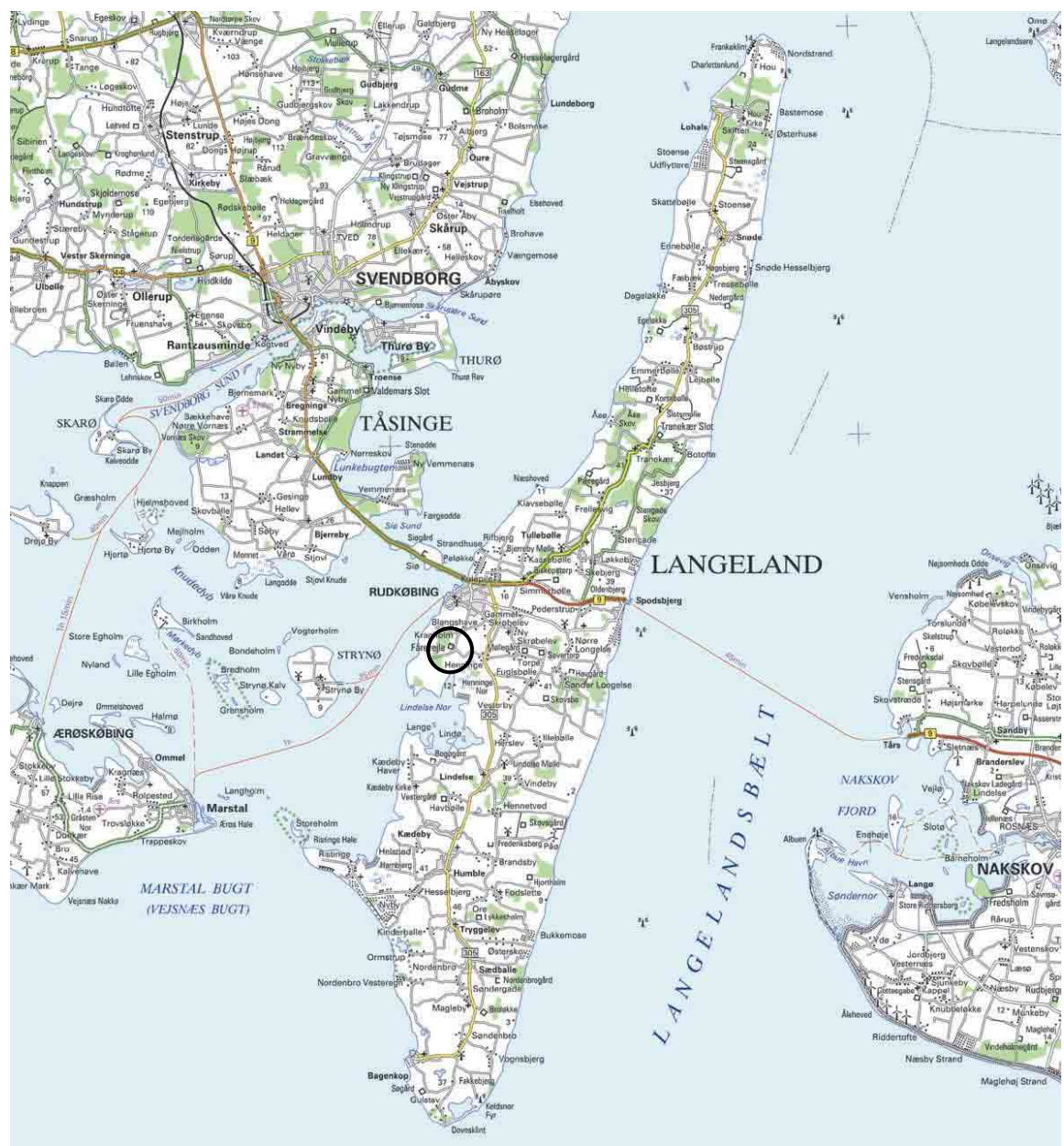
Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Identifikation

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing Kommune		
Kategori Bebyggelsesmønstre, landskabstyper og lokale udviklingstræk (2)			
Lokalitet Landområdet			
Emne Hovedgårde		Sted Fårevejle	
Registreringsdato forår 2002	Registrator JEJ/RM	Arkiv nr.	Løbenr. 25

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

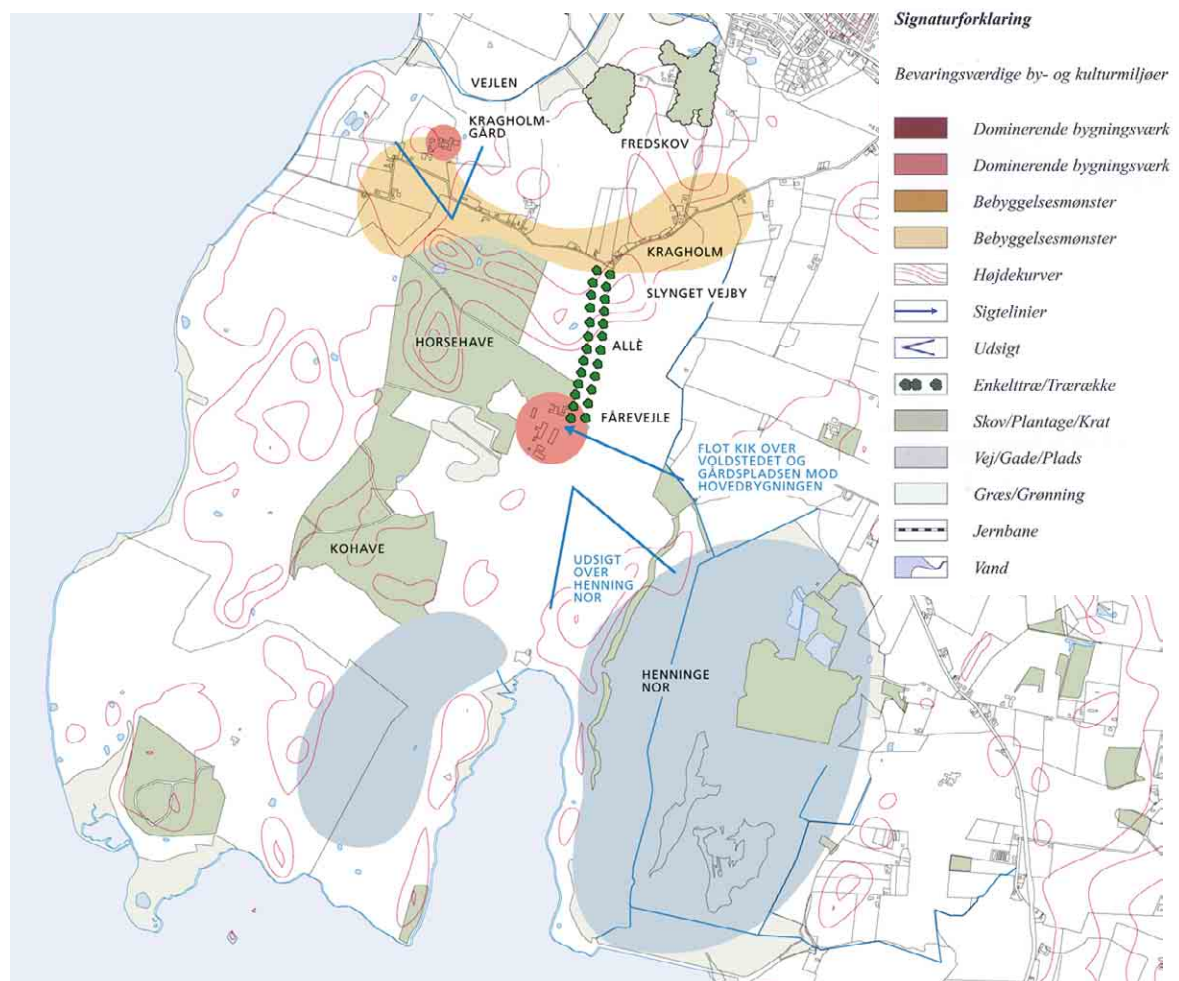
Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Sammenfatning

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing Kommune
Emne Hovedgårde	Sted Fårevejle

Fårevejle og Kragholm syd for Rudkøbing har hørt sammen gennem århundreder. De indgik i et karakteristisk hovedgårdslandskab, som bestod af hovedgården selv og den beskedne rydningslandsby Kragholm som de vigtigste elementer. Hovedgården er anlagt på et voldsted i et naturligt afgrænset område med kystskove og udbredte strandenge. Landsbyen nord for hørte under hovedgården allerede i senmiddelalderen og bestod af smågårde og huse, hvis fæstere leverede arbejde på hovedgården. Kulturmiljøet indeholder klare spor af denne oprindelige sammenhæng, men rummer også i bebyggelsen og kulturlandskabet repræsentative udviklingstræk og besidder derfor betydelige oplevelses- og fortælleværdier af betydning for Fynsområdet.

Fårevejle og Kragholm

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

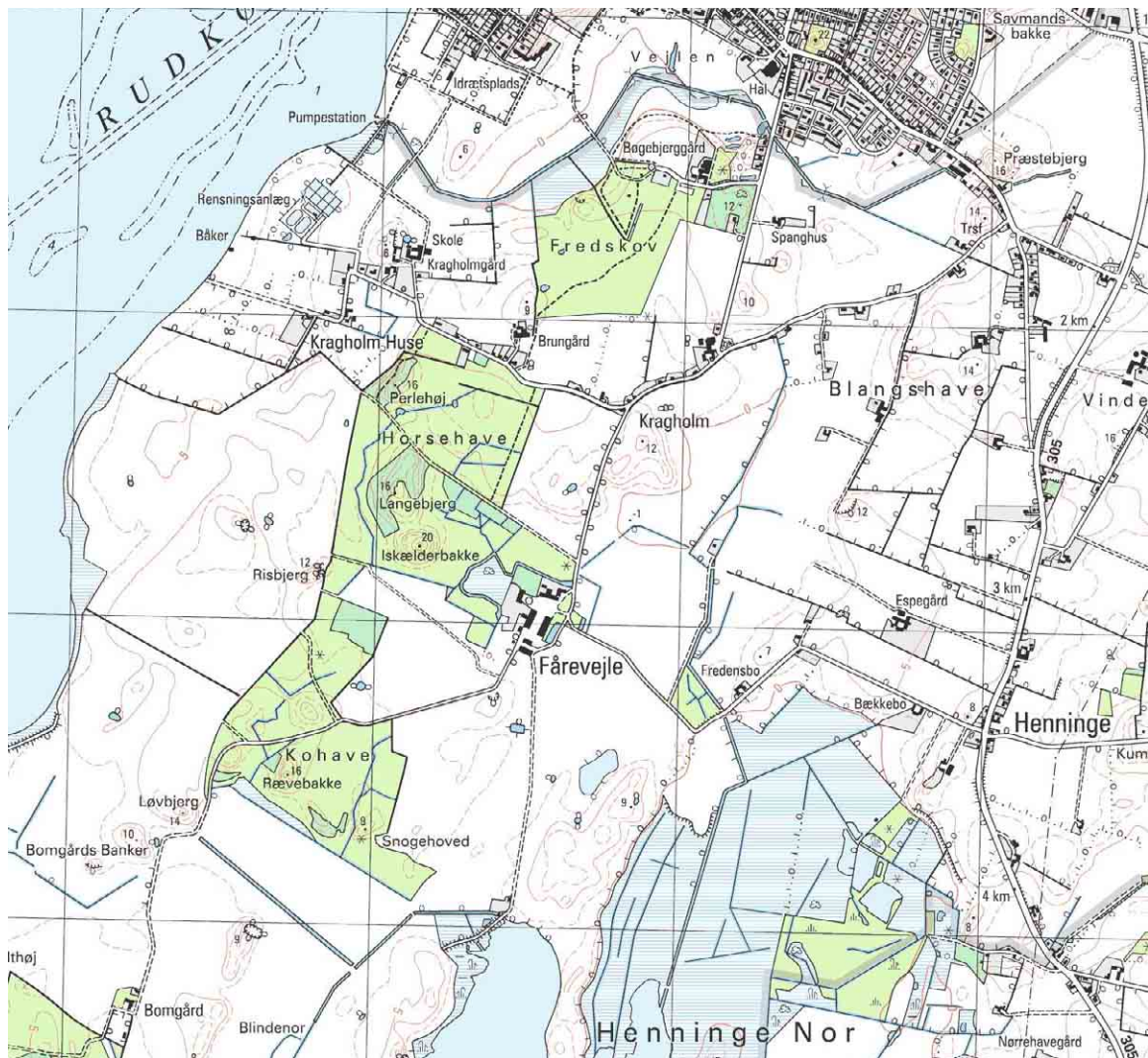
Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Naturgrundlag

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing Kommune	
Emne Hovedgårde		Sted Fårevejle

Fårevejle er anlagt i et naturligt afgrænset område syd for Rudkøbing. Området består af lav bundmoræne med et strøg af enkelte hatbakker, og afgrænses i vest af øhavet, i syd og øst af Lindelse Nor med Møllebugt og det nu (1913) inddæmmede Henninge Nor, i nord af Vejlen, som blev tørlagt i 1826. Området står i forbindelse med det øvrige Langeland over en smal landbro mellem Vejlen og bunden af Henninge Nor. Her findes landsbyen Kragholm.

Hovedgården med hovedbygning, ladegård, gårdsplads og have ligger isoleret på et stort voldsted i Henninge Nor på terrænets østkant. Inden norets inddæmning lå voldstedet tidvis omgivet af vand.

Kortudsnit i mål 1:25.000

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Kulturhistorie

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing Kommune
Emne Hovedgårde	Sted Fårevejle

Kulturlandskabet omkring Fårevejle er sammensat af hovedgården med dens bygninger, park, voldsted, allé, marker og skove, samt landsbyen Kragholm, der indgik i hovedgårdslandskabet.

En forholdsvis nyplantet allé forbinder landsbyen med hovedgården.

Fårevejles gårdsplads er enormt stor. Uden den store aksefaste bebyggelse ville anlægget true med at falde "fra hinanden".

Fra Kragholm i nord fører en smuk, ret ny allé til hovedgården hvis brede voldsted hæver sig markant over omgivelserne. En udstrakt gårdsplads afgrænses af gårdens hovedbygning med park mod vest, mod syd af en række store landvæsensmæssigt velordnede produktionsbygninger, i nord findes andre gårdsbygninger og i øst indkørslen til gården med løveportaler og ældre træer. Tilsammen danner disse elementer et usædvanlig helstøbt herregårdsmiljø i nær sammenknytning med det inddæmmede Henninge Nors udbredte enge i øst og skovpartier og enkelte hatbakker mod vest.

Fårevejle nævnes allerede i 1372. I 1400-årenes slutning udvidede den sit tilliggende med jord fra Kragholm og fra bebyggelsen Vored, der blev nedlagt. Fårevejle omfattede da små 50 tdr. htk. hovedgårdsjord og besad 50-60 fæstegårde på ca. 300 tdr. htk. ialt, et niveau som bibeholdtes til fæstegodsets afvikling i 1800-årene. Med disse senmiddelalderlige udvidelser blev Fårevejle den vel nok største af Langelands hovedgårde. I 1583 foretog rigsråd Erik Hardenberg en stor udbygning af voldstedet, så der blev plads til hovedbygninger, ladegård og have og i nordvest et stort firkantet portttårn med vindebro over til det mindre plateau med enkelte hatbakker, der ligger i et strøg nordvest for gården, og hvorfra adgangen til gården oprindeligt fandtes. Over porthvælvingen sad en sandstensportal hvis latinske indskrift nævner, at Erik Hardenberg omgav gården med vold og grav for at han og hans efterkommere kunne være i sikkerhed her. Ved opførelsen af den nuværende hovedbygning blev stenen flyttet hertil og indmuret i trappetårnet.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Ladegården blev ombygget i 1634, men brændte i 1833 og 1851 og blev erstattet af de nuværende avlsbygninger samtidig med at man sløjfede den største del af voldene og gravene. Den nuværende hovedbygning i renæssancestil opførtes i 1868 ved arkitekt D. H. Klein. Den brændte kort efter, men genopførtes i samme stil - en værdig repræsentant for tidens herregårdsbyggeri og et vartegn over den velstand, som gården hentede fra sine ressourcer.

Ved år 1800 var Fårevejle den største avlsgård på Langeland med over 600 tdr. land og et udsøgt hollænderi med ca. 200 køer. I 1892 tilfaldt gården hofjægermester, senere folketingsmand Wenzel C. P. Fr. Flach Neergaard, der i 1904 oprettede avlsgården Bomgård på Fårevejles sydlige jorder og sammen med andre i 1913 foranstaltede Henninge Nors inddæmning.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Arkitektur og bebyggelse

Kommunenr. 475	Kommune Rudkøbing Kommune
Emne Hovedgård	Sted Fårevejle

Det samlede hovedgårdsmiljø, bestående af herregården, landsbyen og det omliggende brugslandskab udgør et usædvanligt helstøbt og velbevaret anlæg.

Fra landsbyen, Kragholm, løber den af stengærder og hække indfattede Kragholmvej hen til herregårdsalléen, som fører ned til gården. Gården ligger beskyttet mod vest af skovplantningerne Horsehave og Kohave. Skovplantningerne lukker af for herregården, når man kommer ad alléen fra nord. Voldstedet ligger således skjult bag beplantningen, som tegner sig markant på baggrund af det flade terræn.

Alléen ligger vinkelret på gårdens hovedakse, som er øst-vest orienteret. Løveprydede, murede portaler markerer adgangen til gården. En dæmning fører henover resterne af den oprindelige vandgrav indtil selve gårdspladsen.

Gårdrummet, som er meget stort, omfattes på tre sider af bygninger. Det er lige før den rumlige sammenhængskraft forsvinder på grund af gårdspladsens størrelse. Havde det ikke været for den faste akse fra indgangspartiet til hovedhuset, ville gårdrummet opfattes som diffust.

Længst mod vest, i lige linje fra løveportalen ligger gårdens hovedbygning, opført i nyrenæssance med siderisalitter, gavlkviste og et centralt placeret trappetårn. Til havesiden fremstår facaden med midtrisalit og gavlkviste. Såvel risalitter som kviste bærer svungne hollandske avle. Hovedbygningen er opført i 1868 og tegnet af arkitekt D. H. Klein.

Avlslænger, lade og forvalterbolig flankerer gårdspladsens nord- og sydsider. Længerne er grundmurede og står i en skarp gul kalk. Laden, som vender sin imponerende gavl ind mod gårdspladsen dominerer med sin voluminøse bygningskrop.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

De løveprydede portaler markerer adgangen til gården og anlæggets hovedakse.

Den meget store gårdplads indrammes af de skarpt gule længebygninger.

Langeland -atlas over byer, bygninger og miljøer

Kulturarvsstyrelsen · Kulturministeriet

Kortlægning og registrering af kulturmiljøer

Hovedhusets havefacade med midtrisalit og gavlkviste under renovering.